

za 1500 kron škode, a poslopje je bilo zavarovano. Sumi se, da je slabomna najemnikova hčerka pri igranju z užgalicami zažgala.

Prebrisani tat. Pri posestniku Kofler v Himmelbergu ukradel je neki tat ključ za omaro, iz katere je potem vzel 160 kron denarja. Ključ je nesel tat zopet nazaj, kjer ga je dobil.

Zaprlji so v Beljaku 63 letnega delavca Perdacher, ker se je hotel zabavati v nedoraslimi dekletih in je starišem z nožem grozil.

Iz strehe padel je pri delu v sv. Florijanu pri Ebersteinu učenec Rudolf Zeiringer in si zlomil obe roki.

Zaprlji so v Feldkirchenu tesarju Jožefa Košu in vžitkarico Jero Šarcer, kjer sta baje mesarju Trautschnigu ukradla 1180 K. Našli so pri njih še 510 K.

Tatvlna. Neznani tat ukradel je direktorju fabrike v Spittalu iz pisarne 200 kron.

Prevročja ljubezen. Dva moža sta prišla v Celovec, da bi ljubkovala z neko tamošnjo natakario. Ali bila sta od natakarike in njenega ljubčka tako hudo tepena, da so ju morali v bolnišnico odpeljati.

Požig. Na Fratesbergu pogorelo je gospodarsko poslopje posestnika Rapreta Egger. Orožniki so zaprlji nekega postopača, ki je tudi priznal, da je povzročitelj požara.

Krvalo „žeganje“ so imeli v Altenburgu. Fantje so se stepli s nožmi in stolmi, tako da jih je bilo nekaj težko, mnogo pa lahko ranjenih.

Divji lovci. Lovci Plösch v St. Kollmannu zasačil je 4 divje lovce. Enega je obstrelil, pa mu je le zbežal. A pozneje ni mogel naprej in so ga orožniki v osebi Antona Leitner zaprlji. Tudi njegove tovariše Leopolda in Nikolaja Konečnik ter Johana Leitner so zaprlji.

Svinjar. Sodniji v St. Paulu oddali so hlapca Johana Wiesenbauer, kjer se je zagrešil nad nekim 12 letnim dekletom.

Zaprlji so v St. Paulu hlapca Šimona Bogatinič z dvema neznanimi tovarišima, kjer je divjačino kradel.

Smola imel je neki uradnik v Beljaku. Iz nerodnosti vrgel je namreč 70 kron v papirnat denarju v stranišče, kjer jih pozneje ni bilo več najdeti.

Zblaznel je neki doslej neznani mož v Beljaku. Opoludne slekel je na cesti vso obleko in hotel v vodo iti. Stražniki so spravili reveža v bolnico.

Požig. V Pirku bi kmalu hiše posestnikov Edenbauer in Weißensteiner pogorele. K sreči so ogenj pravočasno opazili in zadušili. Izvršil se je gotovo poskušeni požig.

Skrb za varstvo rastlin v mesecu novembru.

Poberi in uniči čimprej mogoče vse na drevju obviselo in po tleh ležeče gnilo in suho sadje. Odreži in sežgi vse suhe in črvice veje, a tudi one, ki so od raka in ptičjega lima napadene, odstrani z drevja, skrajšaj pa tudi polomljene veje. Vse pri tem delu nastale drevesne rane zamaži z drevesno smolo, s katro nom ali pa z ilovico. Odstrani z drevja goseničje zapredke in tanke vejice, ako si zapazil na njih jajčeca prsteničarja, odreži in vse skupaj sežgi, pregledj pa tudi, ali se morda ne nahajajo na drevju kar celi kupčki jajčec, pokriti z nekako zlato rujavo volnato tvarino. To so jajčeca zalaga zlatoritke, in treba je, da jih pobereš in sežgeš.

Ako mahu in lišajev še nisi ostrgal in drevesnih gob še nisi odstranil z drevja, stori to na vsak način v tem mesecu.

Če zemlje krog sadnega drevja še nisi prekopal, stori to vsaj tedaj.

Na češnjava, češpljeva, jabolčna in hruškova debela nastavi lepivne pasove, da se polove na drevje po debelu lazeče samice malega zimskega pedica. Ako si pasove že prej nastavil, pregledj jih od časa do časa, in če opaziš, da so preveč nagostem pokriti z mrčesom ali pa z drugo nesnago, prestrgaj jih in če je potreba, vnovič namaži z lepivom. Če lepivnih pasov še nisi nastavil, ne odlašaj več. Najbolje lepivo v to svrhu je „Treo-Sticky“, kajti edino to lepivo se ne razteče, ne napravi mrene na svoji površini in ohrani lepivno moč skovi več mesecev.

Če si zapazil na jablanah gnezda krvavih ušic, je treba, da ušice že pozimi pokončaš. To dosežeš najlažje z emulzijo petroleja in milnice (žajfnice). Ako tega dela še nisi opravil, opravi ga v tem mesecu.

Obveži krog debel sadnega drevja trnje, mrežo in trnjaste žice ali kak drug tak material, da divjačina lubadi ne oglođa. Če debela z apnenim beležem pobeliš, pomaga tudi to odvrniti divjačino.

Od novembra do marca se pokončuje grozdni molj ali kiselj in sicer s tem, da se star lubad s trt ostrže, kajti ravno pod starim trtnim lubavom, v trtnih razpoklinah, v razpoklinah kolcev in votlinah trstikinih kolcev prezmujajo bube tega škodljivca.

Stebila špargljevi izpulji kolikor mogoče globoko in zažgi vse skupaj na licu mesta. S tem zatreš špargljevo rijo, obenem pa pokončaš tudi ličinke špargljeve muhe, hudega sovražnika špargljev.

Store karfiola, kapusa in vrzot, ki so golšavi ali napadeni od zeljne keranje, ali pa napadeni na koreninah od kljunotaja in zeljne mušice, izruvaj s koreninami vred in sežgi jih na licu mesta.

Vrtnino obvaruj pred mrazom, ako je pokriješ z vejevjem iglavcem ali pa s listnatim hrastovim vejevjem; občutljive okinčevalne rastline pa zavij v slamo ali kak drug tak material.

Po pršicah napadene cvetlične čebule potrosi z bolhačem. Če si zapazil na rastlinah, shranjenih v cvetličnjakih, ušice, pokadi jih s tobakovim dimom, ker to jih umori.

Gotove občutljive rastline z mehкими listi, kakor tudi takozvano „Capelvenere“ in razne salvija, ki ne vodnašajo dima, pa poskropi s stanjšanim tobakovim ekstraktom.

Slabega in poceni kupljenega semena oziroma nikar ne seaj, kajti takšno seme da slabo setev oziroma revno žetev. Predvsem pa se izogibaj smetjavega in plevelnega semena. Smetjavo seme namakaj pred sejanjem v raztopini modre galice ali pa formalina.

V mesecu novembru ti nudi ugodna prilika, da storiš tudi za koristne ptice, tvoje prijateljice, lahko mnogo dobrega. Priskrbi jim umetna zavetišča na varnem mestu in krmi jih pridno, da vsled lakote ne poginejo. Z druge strani pa bi bilo dobro, če bi pozimi pokončeval škodljive vrabce.

Izpred sodišča.

Žalski posojilničar.

Maribor. Pred tukajšno okrožno sodnijo se je imel zagovarjati 24 letni, v Štrasgonjcih rojeni Franc Veranič, ki je bil nazadnje uradnik prvaške posojilnice v Žalcu in znan narodnjaški hujskač. Obenem z njim sta bila toženi njegov brat Vincenc Veranič, krojač v Štrasgonjcih, ter njegova mati Marija Veranič, posestnica v Štrasgonjcih. Vsi trije so že preje enkrat pred okrožnim sodiščem stali in se zaradi javnega nasilstva zagovarjali. Pa takrat se je morala razprava zaradi povabila novih prič preložiti. „Posojilničar“ in prvaški agitator Franc Veranič se je pustil takrat proti obljubi na prostem. Ali ta prvaški poštenjak je prelomil obljubo in je v Ameriko pobegnil. Tako se je za sedaj izognil zasluženi kazni. Stvar je sledeča: V Razborškovih gostilni na Pragerskem je Franc Veranič dne 26. decembra 1912 razgrajal, tako da ga je moral gostilničar odpraviti. Ali vrnil se je v družbi svojega brata in matere ter je nadalje razgrajal in celo z revolverjem grozil. Kot gost navzoči orožniški stražmojster postavil se je vsled tega v službo in je zahteval, da mu Veranič pokaže orožni list. A ta je orožnika v prsa sunil. Pomagala sta mu še mati in brat, da je zamogel zbežati. Naposled pa ga je stražmojster dobil; ali Veranič mu je dal nabasani revolver na prsa. Kakor že povedano, bila je prva razprava preložena. Veranič se je podal potem v Žalec; od tam pa je nakrat izginil. Prav čudno je, da je prvaška posojilnica v Žalcu šele čez 5 dni naznanila, da je nasilnež izginil. Ko je oblast to izvedela, bil je Veranič že v Ameriki. Iz Amerike pa je pisal na sodnijo, češ da naj le razpravljajo, enkrat bode že nazaj v Evropo prišel. Sod-

nija je obsodila Franca Veranič na 4 mesece težke ječe, njegovega brata Vincenca na 6 tednov in njegovo mati Marijo na 4 tedne težke ječe. Žalska posojilnica pa je lahko ponosna svojega „narodnjaka“!

Književnost in umetnost

„Blumenschmiedts Abreißkalender“ 1914 (25. Jahrgang), Verlag J. Schmidt, Erfurt, cena 50 pfen. 25 let je že poteklo, odkar je izšel Schmidtov koledar prvič. Kakor znano, je J. C. Schmidt najpomembnejši in najboljši vrtnarski tvrdk na Nemškem. Njene rastline, rože, sad drevje, žitna in druga semena so prve kakovosti in splošno priznane. Istotako je od te firme dani stenski koledar izboren, kjer daje vsak strokovnjaške in podučljive nasvete za prijatelje vrta in rož. Ni čuda, da ima ta res imeniti koledarček že 200 000 odjemalcev. Koledar v krasnih barvah lepo izdelan, fini papir, jasen tisk, ima čez 300 malih ali nežnih podob in na vsakem listku mali člančič o vsem, kar se tiče vrtnarstva. Vse nakratko, praktično in temeljito! Tudi je v koledarju zanimiva loga, za katere pravilno rešitev so razpisana razna vredna darila. Vse to pa stane le 50 pfenigov. Koledar se naroči lahko pri vsakem kmetu, gozdarju, oziroma pri firmi J. C. Schmidt, Erfurt sami. Priporočamo ta izborni koledar vsakomur, najtopleje!

Listnica uredništva.

J. C.: Motite se, častna beseda je pri takih spodih tudi le »pleh«. Sto proti eni grem staviti, da dotičnik vendar le avtor omenjenih podlih notic. Slatina: Ne, dotični gospod od »svete vojske« se ne oglasi. Tudi »Straža« ga ni prišla. Seveda, protikavalisti so ti možaki le v teoriji, v praksi pa ne sodelujejo nič tako hudo, kakor vodo! — St. Janž na Viskogori: Malo potrpljenja; v kratkem Vam obiščem pisмено odgovorim. — Medvece: Sporočena stvar, tožnja. Ali bi se dala tudi pred sodnijo z zanesljivimi pričami dokazati? Pozdrav! — Sv. Anton slov. gov.: Stvar je preosebna in tožljiva. Kaj drugega! — St. V. pri Ftuju: Z dotičnim listom se bomo odločili popečali. Kaj novega? Pozdrav! — Brežice, Ceruz: Vaši stvari se moramo šele orientirati. »Odprto pismo bi morali podpisati! Torej potrpljenje! — Kozje: Lepa hvala! Dotične številke dobite! — Gaberje pri Celju: Dotično vest so prinesli vsi listi. Stvar sama se je vsično zgodila in pač ni merodajno, ali leži dotično dekletce v postelji, ali pa hodi zdrava okoli. Zakaj ti torej o žalostni zadevi še naprej razpravljali, ko bode vendar v kratkem sodnija govorila! — Poličane: Vse stvari preiskujemo in Vam bomo v kratkem odgovorili. — Sv. Lovrenc p. M.: Koga se je tikalo dotično rekomanirano pismo? — Sv. Benedikt sl. gov.: Nepodpisano, torej v koši! — Tresterice: Pritoise se raje pri gospodarju. Za take osebne stvari vendar ni list! — St. Lenart pri Brežicah: Nam je prav, ako dopisujete. Ali to morajo biti stvari, ki imajo za splošno pomen, ne pa samo osebne šale.

Gospodarske.

Pri kugli na gobcih in parkirjih igra tudi konj veliko vlogo, nakar se doslej ni mislilo. Konji sicer le redkokdaj ali nikoli niso na tej bolezni obboleli. Ali bolezensko kal pa konj lahko prenaša in potem skupno s svojimi odpadki tja ali pa s svojimi slinami skupno korito za napajanje. Tudi nato je treba torej paziti.

Strupeni plini v hlevu. Ojstra hlevska sopara je nevarna. Vsled nabanenega blata in scalnice se razvija amoniakov plin, ki škoduje prav občutno zlasti očem in pljučam živali. Najbolje sredstvo proti temu je, ako se poštrha hlevove stene ob zoklu z gibsovimi barvami. Te barve imajo lastnost, da ojstri plin ne po-tegajo.

Loterijske številke.

Gradec, dne 12. novembra: 61, 5, 82, 87, 17.
Trst, dne 5. novembra: 18, 55, 71, 19, 59.